

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. De Senioribus, & Superintendentibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

pertinentia, velut sacrorum rex administrat. Personatam hanc dignitatem ac functionem alius deinde, ac rursus alius, munere velut in orbem redeunte, accipit: sicque ex Episcopis rursus simplices fiunt sacerdotes, & vicissim: vt Luna non sæpius vultur, quam talis Ecclesiæ corpus caput suum muret.

II. At quam pulcre vos, ô Reformatores ac Reformati, ac vestræ Ecclesiæ formam expressit is qui de Gothis loquens, non minus in Clericorum electione inconstantibus, *Eos, inquit, modo apostatas, modo alios ex infima fæce hominum ad Episcopatus munus assumere, vt quum veritate ad doctrinam suam pertrahere eos nequeant, hac dignitatis specie inescant. Hodie ergo hunc, cras alium habere Episcopum; hodie Presbyterum, cras Laicum. Huic enim hominum generi non minus quam Clericis ad Ecclesiastica munera apud ipsos aditum patere.* Atqui, ô boni, tam arcto inter se vinculo Pastor & Grex colligati esse debent, vt olim indissolubili illi Matrimonij vinculo comparati sint (a). Eamque ob causam Episcopi apud nos dum consecratur, anulum tamquam desponsationis suæ cum grege artham accipiunt. Vt ergo marito cum vxore diuortium facere non licet, sic neque Pastori gregem suum deserere, quamcumque ob causam, nisi singularem personæ suæ persecutionem. Vbi namque periculum commune est tum præcipue tamquam vigilans canis lupis se opponat, ac virtutem suam in defendendis ouibus ostendat necesse est. Aurum igne purgatur: & boni gubernatoris virtus ac peritia (quod Nicolaus Papa gregem deserere volenti respondisse dicitur) in tempestate magis quam mari tranquillo elucet. S. Athanasius ad tempus quidem à sua discessit Ecclesia; sed eo quod soli ipsi periculum intentaretur. In Catholica certe Ecclesia diuortium hoc non nisi supremi Pastoris consensu fieri potest. At in noua illa & spuria, si forte Minister nimis tenuè habeat stipendium, statim veluti milites nostri, opimius quærit; immo abdicato priori munere, aliud lucrosius vitæ genus amplectitur. Horum sane ego multos noui, *At in Dei Ecclesia, ex D. Apostoli præcepto, quisque in uocatione sua manet, ad quam uocatus est.*

III. Eandem confusionem maiores nostri in præcis notarunt hæreticis. In Gallia vero nostra quia ij qui primi ciuilibus belli ignem accenderunt, nihil magis quam ignem formidant, io munitissimas vires plerique confugere soleant. Neque enim illud eis persuaseris, *Cineres corporum suorum se-*

mentem Ecclesiæ faturum (b). Quod si Minister parum curus sibi videatur; incommoda simulata valetudine, aut alio quæsito prætextu, relicto grege, aliò abire. Sed & ipsi Pastores à grege nonnūquam, quod vel eius sermones vel mores minus placeant, abdicantur; aut negato stipendio, abire coguntur. Aut si quis ad uena consensu suggestu melius declamasse visus sit, ordinarius ille aut discedere, aut collegam hunc, velit nolit, recipere iubetur.

IV. Præter hos Ministros, Seniores habent, qui super grege suo vigilant, omniaque ad Consistorium commissa scandala deferunt, præcipue si quis Missæ aut Iesuitæ alicuius concioni inter fuisse deprehensus sit. Horum munus est conuocare populum, vnde etiam apud Gallos *Surueillans*, id est, Superintendentes, appellantur. Differunt tamen hæc inter se nomina. Seniores enim à Græco *πρεσβυτερος*; Superintendentes vero à voca *ἐπίσκοπος* dicti videntur. Præpotterò sane ordine: quum apud nouos istos Euangelicos Episcopi Ministrorum sint ministri, aut Consiliarij, atque ita summo quem in primitiua Ecclesia semper obtinuerunt, gradu exciderint. Quia vero pro regionum diuersitate tam nomina quam munera ista variant, & aliter apud Germanos aliter apud Gallos vsurpantur: nobis illud indicasse satis erit, in Caluinianæ Ecclesiæ anarchia ordinem ab eo quæ D. Paullus tradidit, toto cælo, quod aiunt, distidere. Hic enim primo loco ponit Episcopum (qui Gallis est *le surueillant*) secundo Presbyterum, tertio Diaconum: at apud Caluinistas Presbyteri seu Seniores multo pluribus ceremonijs eliguntur quam ipsi Ministri, qui tamen Episcopi videri volunt. Tribus enim continuis septimanis eorum qui ad hoc munus electi sunt, pro concione nomina proclamantur, vt omnes in eorum vitam diligenter inquireant. Idem Ministros, si quid forte quod enorme ipsis videatur dixerint, aut aliud quod minus placeat fecerint, deponendi aut saltem silentium eis imponendi, donec proximo Colloquio aut Synodo certum quid decretum fuerit, habent potestatem. O dignos Theologicis decidendis controuersijs iudices! Ministro tamen ita deposito recurrere licet ad tres proximos Ministros; quorum triumuirum consensu ille donec de re tota statuatur, restitui potest: precario interim munere fungens neq; vllum super gregem habens

S f

a Inno. 3. lib. 1. Myst. Miss. c. 61.

b Tertull. ad Scapulam.

bens iurisdictionem, adeo ut de causis matrimonialibus, ut antea, tum amplius cognoscere aut sententiam ferre non possit.

V. Diaconi sunt Ecclesiastici rarij custodes, qui argentum ad stipendia Ministris exsoluenda colligunt, & aegrotos visitant, rebusque necessarijs iuuant (quod munus utpote & laboriosum & tardiosum Ministros nimis delicatos in hos deriuasse Launaius scribit) & venientibus, aut alijs quibuscumque peregrinis ex Ministrorum iussu & Consilio, stipem largiuntur. Illis qui fixum habent domicilium, nihil nisi de totius Consistorij consensu datur; ac ne obolus quidem, nisi eis qui eandem cum ipsis profiteantur religionem. Qua quidem in re tanto rigore utuntur, ut Ludimagistris prohibitum sit ne minem docendum suscipere, qui sit Catholicus. Paupertatem vero alleganti, parum quid ex eleemosynis datur, quo tanto facilius se suosque sustentet. Hoc vero officium Caluinus Diaconis tribuit, eo quod a Margarita Nauarra regina eleemosynæ, cuius nomine, quatuor quos Francos vocant millia, ad ipsum miserat, male administratæ insimularetur. Sed quæstorculi hi Ecclesiastici eleemosynis non contenti, ulterius etiam progrediuntur, & ut quidam scribit qui libros ipsorum & rationes inspexit tributa ad communes sumtus viritum indicta colligunt, quinam apti sint armis tractandis explorant, omniaque diligenter ad Consistorium referunt. Immo velut Delphici sunt gladij sunt enim Officiarij, Lectores, ministri Consistorij, lidem Ministris Cœnam administrantibus assistunt, & ne miser nimio labore rumpantur, vitrum communicantibus porrigunt. In quibusdam locis, ut apud Pictanenses, iidem à Consistorio pro lubitu ordinantur ac rursus deordinantur, conciones habere & baptizare iubentur: ac velut lampadem muruo sibi tradunt. Miser ille Babinorus, quem Caluinus primum munere isto & nomine ornauit, falsamentarius postea fuit. Alibi vero etiam præter hos nescio qui alij sunt officarij, quos Cantores, Lectores, & Monitores (*Auvertisseurs* Gallice) vocant. *Cantoris* est Psalmodionare, cathedram suam habet infra suggestum, aliquanto altius eleuatam, ut ab omnibus conspici & audiri queat: estque homo laicæ tam vitæ genere quam vestitu. *Lectores* populo Ministrum aduentum expectant, caput aliquod è Biblijs è suggestu prælegunt: qui alibi etiam Diaconi appellantur. *Mo-*

nistres plerumque sunt ex infimo hominum genere, & ostiatiim circumeuntes, delatos ad Consistorium euocant; interim vero dum illi causam dicunt, ostio adstantes, omnia ea quæ dicuntur aut fiunt, sollicitè explorant, ac deinde coram illo conscientiarum Tribunali, Consistorio inquam, exponunt. In ditione Benearenis Reformati isti sex *Superintendentes* constitutos habent, qui Ministrorum munere non funguntur, sed eorum tantum quæ ad Synodos congregandas vel anticipandas pertinent, curam gerunt; suntque homines idioræ, omnisque literaturæ, ut plurimum imperiti. Quinetiam alio Ecclesiasticorum Officiorum quæ illos seu Ecclesiasticarum pecuniarum Receptores adscripti sunt, quorum munus est, ut supra quoque dixi, non Ministris modo, sed & ducibus ac militibus stipendia exsoluere. Sic ergo Diaconi hi veluti lani bifrontes sunt; ut qui facie vna cœlum, altera terram spectant. Atque hæc quidem officiorum Ecclesiasticorum apud Caluinistas est ratio, longe dissimillima ei quæ à S. Ignatio traditur, ubi inquit, Episcopum super omnes habere potestatem, & in hoc filium Dei quodammodo representare. Ordinem Presbyterorum nihil aliud esse quam sacrum Collegium eorum qui Episcopo assistunt. Diaconos velut Angelorum esse imitatores, qui ministerium exhibent purum & immaculatum.

VI. Porro & Ministrorum, Seniorum, ac Superintendentium arbitrio Colloquia instituuntur, & auctoritate diriguntur. Hæc vero quater ut plurimum toto anno celebrantur, ad quæ vicini Ministri cum suo quisque Seniore conueniunt, & de doctrina disputant, aut controuersias, si quæ inter pastores aut greges extiterint, componunt, omnia denique de quibus proxima synodo deliberandum videtur, colligunt. Neque enim quidquam pro rato habetur, nisi quod synodus ratum esse iusserit. *Synodis vero duplex sunt, Prouinciales ac Nationales.* Generales enim seu Vniuersales nullas habent: quum Angli Caluinistæ Gallorum nec Fidem nec Religionem, multo minus ceremonias probeant. Germania quoque nihil fere cum vtrisque commune habet. Sed quid dico Germaniam? immo exiguus ille pagus Benearenensis suam habet peculiarem sibi formam. *Prouincialis synodus quorannis* celebratur, cui quidem Ministri omnes cuiusque prouinciæ, vna cum vno ex Senioribus intersunt: quorum deinde omnium sus-

si agijs